

Vzdělávací obor: **Osobnostní a sociální výchova**

Očekávaný výsledek učení: CSP-OSV-002-ZV9-006

Reflektuje různé formy mezilidských vztahů, společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých.

Popis úrovně: Na cestě

- popíše společné znaky a odlišnosti sebe a vybraných osob ve svém blízkém okolí – například srovnání vlastností, dovedností, zájmů, hodnot, chování apod.
- uvědomuje si přínos jedinečnosti sebe a druhých pro skupinu (školní třídu, neformální skupinu, rodinu a širší komunitu), sebereflexí a zkušenostmi prostřednictvím modelových situací
- v modelových situacích popíše výhody a případná rizika odlišností pro utváření vztahů s druhými (např. vztahy se spolužáky, rodinné, přátelské a partnerské vztahy aj.)
- v modelových situacích rozpozná a charakterizuje možné chyby ve vnímání druhých a navrhuje strategie, jak jim předcházet
- zkouší posoudit své dovednosti vytvářet a udržovat různé formy mezilidských vztahů, a navrhnout, jak může přispět k rozvoji a kvalitě vztahů s druhými
- diskutuje potřeby naplňované v blízkých vztazích s druhými

Můj svět vztahů

Autor: Petr Chalouš

Anotace

Aktivita rozvíjí porozumění různým mezilidským vztahům, ve kterých žijeme, jak je utváříme a udržujeme. Žáci získávají praktickou zkušenost s vlastními dovednostmi v oblasti mezilidských vztahů. Aktivita vytváří prostor pro spolupráci a vzájemné učení, získání inspirace z jednání ostatních. Rozvíjí zároveň empatii, respekt k různorodosti, vzájemnou podporu v seberozvoji.

Zadání pro žáky

Namalujeme si svět, který symbolizuje „svět našich vztahů“. Zatím jako obyčejný velký kruh jako zeměkouli. Zkusíme si v něm udělat různé ostrovy pro různé vztahy. Důležité je, v čem jsou ostrovy specifické, jací lidé z vaší blízkého nebo vzdálenějšího okolí by tam mohli být. Kdo by se, na jaký ostrov hodil. Nemusíte přímo konkrétní lidi na vašem obrázku pojmenovávat, vy sami budete vědět, kdo přesně, kam patří. Můžete pro ostrovy volit různé názvy, umístit na ně symboly, obrázky nebo texty, které vystihují, co vás s tím člověkem (nebo i více lidmi na jednom ostrově) spojuje. Možná jsou ostrovy propojené, možná oddělené, je to jen na vás.

Zkuste celý ten svět nakonec nějak nazvat, a vymyslet k němu 3 přídavná jména, jaký ten svět podle vás je.

V kruhu sdílíme, jak se nám dařilo svět vytvořit, je něco, co nás při tvorbě potěšilo, zaujalo. Pak každý představí stručně svůj svět, jak se jmenuje, jak se jmenují ostrovy a jaká přídavná jména má pro svůj svět, a jednu věc jako příklad, která mu přijde zajímavá, a může se o ní podělit s druhými.

Všechny světy dáme na chvíli do kruhu na zem a k nim papír se třemi přídavnými jmény a volným prostorem

pro další přídavná jména. Pak uděláme velkou prohlídku všech světů všemi a ke každému každý z nás dopíšeme jedno přídavné jméno, které vyjadřuje, co se na tom světě líbí, že bychom ten svět nebo nějaký z ostrovů, rádi navštívili.

Každý si pak přečteme nová přídavná jména, co se objevila u našeho světa, vybereme si několik, které se nám nejvíce zdají, že vystihují náš svět. Připravíme se na to, že do našeho světa přijede cestovatel, na svou objevitelskou cestu. Promyslíme si, co mu doporučíme, kam se lépe zadívat, čeho si všimnout (i o čem třeba mluvit nechceme, když je věcí jen obyvatelů světa).

Ve dvojici pak znovu představíme svůj svět s přídavnými jmény, které se nám líbí. Druhý může být v roli cestovatele do našeho světa, může se zajímat o různé části. Je jen na nás, co o našem světě chceme říci cestovateli. Pak se vystřídáme v roli cestovatele.

Zkusíme ještě jednou vše zopakovat v jiné dvojici.

V kruhu sdílíme, jaká byla cesta do jiných světů, jaké zážitky z cest máme. Co nás tam nejvíce potěšilo v navštíveném světě. Je nějaké poznání i o našem světě, které nám to přineslo?

Závěrečná reflexe, co mi aktivita přinesla pro rozvoj vztahů v mém životě, jaké uvědomění, jak bych svůj svět ještě mohl dál vylepšit, jak rozvíjet různé druhy mezilidských vztahů (např. jaký ostrov bych do budoucna rád zvětšil? jaký přidal? apod.). Záznam v portfolio k obrázku, ke kterému se dá později vracet a porovnat změny v čase, posoudit vlastní vývoj, a plánovat další rozvoj svého „světa vztahů“.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence osobnostní a sociální Empatie a porozumění druhým KOS-EMP-000-ZV9-001	<i>Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.</i>	- uvědomuji si, že jsem pro žáky aktivním vzorem etického chování a empatie - ve výuce v rámci různých témat věnuji pozornost otázkám etiky a mezilidských vztahů a provázím žáky diskusí o situacích, které vyžadují empatii a respekt - při reflexi aktivit se zaměřuji na tematiku empatie a respektu k různým přístupům a názorům - navozuji praktické situace, ve kterých se žáci mohou naučit empatii a hledání kompromisů - podporuji vzájemnou pomoc mezi žáky (ve výuce, ale i při překonávání osobních výzev) - oceňuji žáky za ohleduplné chování a projevy empatie - do výuky řadím aktivity, hry, modelové hry, dramatizaci a cvičení zaměřená na aktivní poslech, komunikaci (umožnění nahlížení problematiky z různých úhlů)

Metodický komentář pro učitele

Hlavním cílem aktivity je podpořit porozuměním vlastnímu vztahovému světu, posílit dovednost rozvoje vztahů.

Podle vzájemných vztahů mezi žáky lze na úvod zopakovat základní pravidla, jak mohu podpořit druhé, jak mohu řešit situace, kdy mi v interakci s druhým není dobře, co můžeme každý udělat proto, aby podněty a společné interakce při aktivitě byly podpůrné a přínosné. Lze průběžně oceňovat empatické chování, pokud během aktivity komunikace není podpůrná a respektující, nalézt řešení, např. odkázat na sdílená pravidla a hodnoty.

Popis ověřování

Učitel*ka sleduje, vede žáky k:

- uvědomění významu mezilidských vztahů
- porozumění různorodosti vztahů, vlastní jedinečnosti,
- zkušenosti, co máme společného i odlišného s druhými
- vzájemnému respektu, podpoře a podpůrné zpětné vazby
- uvědomění vlastních možností rozvoje mezilidských vztahů
- sebepoznání sociální stránky vlastní osobnosti